

4. Sorokina, N.H. (2017). «Integrity as a necessary moral and ethical component of a public servant's activity». *Jurnalul juridic national: teorie și practică National law journal: theory and practice*. № 5 (27). pp. 39-42.
5. Rekomendatsiia No. R (2000) 10 Komitetu Ministriv derzhavam-chlenam: Schodo kodeksiv povedinky derzhsluzhbovtziv, iaku pryjniato na 106 sesii Komitetu Ministriv Rady Yevropy. [Recommendation No. R (2000) 10 of the Committee of Ministers to the member states: Regarding the codes of conduct of civil servants adopted at the 106th session of the Committee of Ministers of the Council of Europe]. Available at: [https://www.acrc.org.ua/ua/reports/library/all/rekomendacziya-no-r-\(2000\)-10-komitetu-ministriv-derzhavam-chlenam:-shhodo-kodeksiv-povedinki-derzhsluzhbovcziv,-yaku-prijnyato-na-106-sesii-komitetu-ministriv-radi-evropi.html](https://www.acrc.org.ua/ua/reports/library/all/rekomendacziya-no-r-(2000)-10-komitetu-ministriv-derzhavam-chlenam:-shhodo-kodeksiv-povedinki-derzhsluzhbovcziv,-yaku-prijnyato-na-106-sesii-komitetu-ministriv-radi-evropi.html).
6. Recommendation on Public Integrity. Available at: <https://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity/>.
7. Natsional'na systema dobrochesnosti-2011. [National integrity system-2011]. Available at: <https://ti-ukraine.org/research/otsynuvannya-natsionalnoji-systemy-dobrochesnosti/>.
8. Integrity. Available at: <https://www.transparency.org/en/corruptionary/integrity>.
9. Indeks spryjniattia koruptsii-2022. [Index of perception of corruption-2022]. Available at: <https://cpi.ti-ukraine.org/#/>.
10. Scho oznachaiut' rezul'taty SRI Ukrainy v konteksti vijny? [What do the results of the SRI of Ukraine mean in the context of the war?]. Available at: <https://cpi.ti-ukraine.org/>.
11. Dev'iatnadtsiate zahal'nonatsional'ne opytuvannya. Pidsumky roku. Ochikuvannya vid majbutn'oho 2022. [Nineteenth national survey. Results of the year. Expectations for the future 2022]. Available at: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/nineteenth_national_survey_results_of_the_year_expectations_for_the_future_november_2021_2022.html.
12. Solohub, I. (2023). Dobrochesnist' ta stavlennia do koruptsii sered ukrains'kykh uchniv. [Integrity and attitude to corruption among Ukrainian students]. Available at: <https://voxukraine.org/dobrochesnist-ta-stavlennya-do-koruptsiyi-sered-ukrayinskykh-uchniv>.
13. Pro zasady derzhavnoi antykoruptsijnoi polityky na 2021-2025 roky. Zakon Ukrainy. (2022). [On the foundations of the state anti-corruption policy for 2021-2025. Law of Ukraine]. № 2322-IX dated June 20, 2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>.

Abstract.

Smihunova O., Bogomolova K., Krichfalushii-Stepanova K. Development of the principle of integrity in public service.

The article examines the meaning of the concept of "integrity". It attempts to determine the ability to establish the principle of integrity in the public service of Ukraine in the context of the fight against corruption. Acting as one of the main principles of public service in the European Union countries, integrity is the basis of the formation and development of leadership competence. In a democratic society, professional, highly qualified public servants who meet the requirements of morality are in demand. From the point of view of the implementation of professional behavior, integrity is manifested in the ability of an individual to comply with professional rules and standards. At the same time, the reflection of psychological and ethical aspects is the ability to implement professional competencies that are consistent with the system of personal qualities of an employee, habits, motives, etc. In a democratic society, integrity is seen as a way of life for a public servant. In recent years, the concept of integrity has been considered along with the concept of corruption, the study of which in Ukraine using the Transparency International methodology made it possible to identify a formulated public demand for the expansion of democratic freedoms. As a result of the anti-corruption reforms launched in Ukraine in 2014, the SRI indicator of Ukraine increased from 26 to 33 points. Virtue is the result of the individual's education and upbringing (including self-education). The integrity office of the National Agency for the Prevention of Corruption aims to provide education in the field of corruption prevention by implementing effective methods of teaching integrity and creating appropriate tools for active citizens. Public activists check candidates for vacant positions and contribute to forming a virtuous public service. A significant tool for building a virtuous public service is forming a decent and fair remuneration system for public servants. Development and approval of the principle of integrity in public service is possible under the condition of purposeful unification of efforts of legislators, the conscious public, and the officials themselves.

Key words: integrity, leadership, CPI, professional ethics, public service

Стаття надійшла до редакції 25.12.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Smihunova O.V., Bogomolova K.S., Krichfalushii-Stepanova K. M. Rozbudova principu dobrochesnosti na piblichnii sluzhbi. Aktualni problemi innovatsiinoi ekonomiki ta prava. 2024. № 1. С. 62-66.

Smihunova O., Bogomolova K., Krichfalushii-Stepanova K. Methodological foundations of state management of health care. Actual problems of innovative economy and law. 2024. No. 1, pp. 62-66.

УДК: 330.34:37.014.2; JEL classification: I21, I29, C40

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-1-14>

ГАО Юаньюань, викладач кафедри української мови, Сіанський університет іноземних мов,
Сіань, Китай, <https://orcid.org/0000-0002-8236-083X>

ЖУРАВЕЛЬ Юлія Вікторівна, кандидат економічних наук, докторант Національного університету
«Львівська політехніка», викладач Львівського державного коледжу харчової
та переробної промисловості Національного університету харчових технологій,
<https://orcid.org/0000-0003-4065-540X>

ОЗЕМБЛОВСЬКА Ірина Степанівна, вчитель математики середньої загальноосвітньої
школи № 41 м. Львова, <https://orcid.org/0009-0009-8234-9516>

РОЛЬ ОСВІТИ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСАХ РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Гао Ю., Журавель Ю.В., Озембловська І.С. Роль освіти у соціально-економічних процесах розвитку країни.

У сучасних умовах глобалізації, стрімкого розвитку науково-технічного прогресу та інформаційних технологій роль освіти як основного фактору соціально-економічного розвитку стає все більш вагомою. Освіта сприяє формуванню кваліфікованого трудового потенціалу, який є ключовим елементом в системі національної економіки. Вона виступає основою для

підготовки фахівців, здатних не лише адаптуватися до швидко змінюваних умов праці, а й активно впливати на інноваційний розвиток галузей економіки, наукові дослідження та впровадження новітніх технологій. Метою статті є обґрунтування значення освіти у процесах соціальної та економічної динаміки, а також виявлення та обґрунтування ключових тенденцій, можливостей для збільшення її впливу як важливого елемента інноваційної спроможності українського суспільства. У статті досліджено систему освіти в Україні як ключовий фактор розвитку економіки та суспільства, акцентуючи увагу на її комплексному впливі на культурний і духовний розвиток нації. Встановлено, що якість освітнього процесу безпосередньо впливає на благополуччя людей та сприяє швидкому соціально-економічному розвитку. Обґрунтовано значення людського капіталу в умовах формування нової економіки та необхідність адаптації освіти до сучасних потреб ринку праці та суспільства. Охарактеризовано роль освіти у забезпеченні національної конкурентоспроможності та інтеграції в глобальні процеси розвитку. Запропоновано шляхи оптимізації освітньої системи для подолання існуючих прогалин між виробничим потенціалом та вимогами сучасної економіки. Доведено, що інвестиції в освіту є вирішальними для стимулювання інноваційного розвитку, підвищення кваліфікації робочої сили та зміцнення соціальної згоди. Також висвітлено необхідність оновлення освітніх програм та методик навчання з метою підготовки фахівців, здатних до критичного мислення, креативності та інноваційної діяльності. Результати дослідження підкреслюють актуальність подальшого розвитку освіти в Україні як фундаменту для формування інтелектуального потенціалу країни та її успішного соціально-економічного прогресу. Враховуючи виклики сучасності, освітня система повинна бути здатна швидко адаптуватися до змін, забезпечуючи високу якість навчання, розвиток критичного мислення та креативності серед студентів.

Ключові слова: освіта, система освіти, управління освітнім процесом, державне регулювання, конкурентоспроможність, соціально-економічний розвиток.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Освіта відіграє ключову роль у розвитку інноваційного потенціалу суспільства, починаючи від формування і реалізації, до відтворення його здатності з особливою увагою на необхідності оперативної відповіді на зміни у науці, технологіях, виробництві, бізнесі, зокрема в реформуванні освітньої системи та здатності освіти формувати інтелектуальний капітал. Побудова незалежної держави, яка захищає свої національні інтереси, передбачає наголос на освіті як пріоритеті, на її неперервності та різноманітності, що базується на демократичних і гуманістичних цінностях та вимагає прогресивних освітніх й управлінських технологій. Важливими є питання національно-патріотичного виховання, збереження ідентичності, розвитку ціннісних орієнтацій, ініціативи інноваційних освітніх проєктів, які формують навички та компетенції, потрібні сучасному інноваційному суспільству.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням розвитку сфери освіти в Україні в умовах децентралізації влади, особливостей її розвитку присвячено низку наукових досліджень, зокрема О. Беляєва [1], М. Біль [2], О. Гринькевич [3], І. Жеребило [4], О. Іваницької [5], М. Крупки [6], О. Паски [7], С. Панчишина [8], Н. Попадинця [9-10], С. Королюка [11] та ін. Однак на сьогодні залишається мало дослідженим питання ролі освіти в соціально-економічних процесах.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування значення освіти у процесах соціальної та економічної динаміки, а також виявлення та обґрунтування ключових тенденцій, можливостей для збільшення її впливу як важливого елемента інноваційної спроможності українського суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система освіти в Україні займає ключове місце у розвитку економіки та суспільства, використовуючи значні ресурси – від людських до інфраструктурних. Вона охоплює освітні установи, науково-дослідні центри, комплекси, управлінські структури на державному та місцевому рівнях, а також заклади, які займаються підвищенням кваліфікації. Освіта слугує важливим критерієм, за яким визначається ступінь розвитку

держав, народів і громад. Якість і рівень освітньої системи безпосередньо впливають на благополуччя людей, культурний і духовний стан суспільства, а також швидкість економічного, наукового, технологічного, політичного і соціального розвитку.

В умовах сьогодення, як і в усьому світі, роль освіти як ключового фактора у формуванні нового типу економіки та соціального життя стає все більш помітною через збільшення значення людського капіталу. Якість освіти та культурний розвиток населення, здатність до глибокого розуміння світу та ефективного використання актуальної інформації визначають якість життя в українському суспільстві та його здатність до інтеграції в національні та глобальні процеси розвитку. Сучасна освіта, що відповідає потребам ринку праці та суспільства, є важливим адаптаційним ресурсом у динамічному мінливому світі, ключем до успішного та стабільного розвитку суспільства.

Значення освіти у процесах соціально-економічного прогресу держави невпинно збільшується в сучасних умовах, відображаючи її комплексний вплив на розвиток суспільства та економіки. Різноманітні функції освіти, включаючи соціальні, культурні та духовно-освітні аспекти, вже давно є предметом дослідження в науці [4]. Проте усвідомлення економічної значимості освіти, аналіз її впливу на економічний розвиток та визначення шляхів її оптимізації є ключовим завданням, рішення якого може згладити існуючий розрив між виробничим потенціалом освітньої сфери та очікуваннями економіки.

Незаперечно, економічне значення освіти безпосередньо впливає на економічний розвиток країни. Освітня система, генеруючи розвиток інтелектуального потенціалу та збагачуючи суспільство новими знаннями, сприяє технологічному оновленню та інноваціям у виробництві, що своєю чергою веде до зростання економіки. Взаємозв'язок між освітнім процесом та підвищенням кваліфікації працівників згідно з вимогами часу вимагає інвестицій у розвиток знань, наукових досліджень та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, зміцнення їхнього соціального захисту в контексті розвитку ринкових відносин, що

сприятиме більшій доступності наукових знань і підвищенню ефективності спеціалістів у втіленні інноваційних ініціатив.

У сучасному світі освіта виконує ключові ролі: оновлення людського капіталу для економічних потреб країни, підтримка бази даних для прогресу людського капіталу, що сприяє його розвитку та відповідно підсилює соціально-економічний прогрес суспільства й особистісне зростання людей. Запит на інноваційну освіту зумовлений потребами сучасної епохи, де ми спостерігаємо швидкий прогрес технологій та підвищення конкуренції в інноваційній сфері, де освіта стає ключовим елементом у розвитку суспільства, перевищуючи важливість виробничих засобів та природних ресурсів [6]. За останні двадцять років спостерігається зменшення взаємозв'язку між наукою, освітою та виробництвом; освіта та наука залишаються віддаленими від процесу створення інноваційної економіки. Інноваційна освіта, з одного боку, спонукає до інноваційних змін в культурі та соціальному середовищі, з іншого – є відповіддю на виклики соціально-економічного прогресу, передбачаючи процес створення нових знань через активну взаємодію між освітою, наукою та виробництвом.

Сьогодні створення цінностей базується на збільшенні ефективності праці та втіленні інновацій, тобто реалізації знань у практичній діяльності. Розвиток освіти нового типу породжує ряд викликів, зокрема знаходження балансу між традиціями та новаторством; визначення критеріїв новизни в навчанні; формування економіки, заснованої на знаннях; ставлення до інновацій учасниками освітнього процесу; ефективна організація інноваційного процесу, а також навчання спеціалістів, готових до інноваційної діяльності. Економічний розвиток все більше залежить від здобуття нових знань та їх практичного застосування. Освіта стає ключовим елементом у підготовці майбутнього, формуючи світогляд нових поколінь. Тому одне з основних завдань освіти полягає у пом'якшенні негативних ефектів швидкого цивілізаційного прогресу. Проте кожна концепція чи підхід вимагає детального аналізу та адаптації до специфіки інноваційного розвитку. Саме інновації стають ключем до модернізації економіки та суспільства на фоні поліпшення державного управління у наукових та інноваційних сферах, вказуючи шлях до зростання ефективності загальнодержавної політики.

Метою інновацій у сфері освіти, що є вкрай актуальною, служить встановлення критеріїв та способів їх досягнення, які дозволять внести якісні перетворення в освітню систему і середовище. Це дасть людям широкі можливості для гармонійного розвитку у духовній, творчій, та фізичній площинах, відповідно до потреб регіону; сприятиме залученню громадян до процесу розвитку освіти; враховуватиме потреби різних соціальних груп; посприє сталому розвитку України як конкурентоспроможної, ефективної економіки; відображатиме тенденції розвитку сучасної України на міжнародному рівні [7]. Інноваційне освітнє

середовище засноване на визначених принципах, спрямованих на створення системних змін для забезпечення доступності, безперервності, якості та інвестиційної привабливості освіти. Серед ключових принципів – випереджаючий розвиток, відкритість і суспільна участь, безперервність навчання, стратегічні інвестиції та інноваційність середовища. Завдання, що стоять перед освітою, мають комплексний характер, що вимагає інтегрованого підходу для вирішення існуючих проблем, визначення шляхів розвитку єдиного освітнього простору, забезпечення якості та доступності освіти, розробки ефективних управлінських та економічних механізмів.

Варто зазначити, що зростання інноваційного потенціалу української економіки відбувається завдяки впровадженню нововведень, ініційованих певними науковими галузями, що впроваджуються в промисловість і вносять в неї значні ефективні зміни. Також слід зауважити, що на початковому етапі будь-який інноваційний процес реалізується за рахунок ресурсів, які вже є у розпорядженні підприємства, а завершальний результат, що передбачає вдосконалення якості продукції та розширення її номенклатури, а також розвиток виробничих взаємин, веде до досягнення значних економічних ефектів.

Для просування знаннєвої економіки та її впливу на соціоекономічний прогрес в Україні потрібно [11]: активізувати застосування у промисловості досягнень науки, підвищити частоту та глибину використання наукових розробок у виробничому секторі; модернізувати та оновлювати технічну базу та активи українських компаній; підтримувати динамічний розвиток малих і середніх інноваційних компаній, посередницьких структур і стимулювати інвестиції у венчурний капітал; заохочувати інноваційну та винахідницьку діяльність на підприємстві, впроваджувати системи мотивації інноваційної активності на виробництвах, встановлювати практику доповіді про інноваційні досягнення; фасилітувати комерціалізацію інтелектуальної власності, удосконалити методики ринкової оцінки інтелектуальних активів у структурі капіталу бізнесу; створювати інструменти моніторингу інноваційної активності в галузях, на виробництвах, регіонах, компаніях та організаціях, аналізувати ефективність використання державних інвестицій у інновації; впроваджувати спрощену систему оформлення договорів для компаній, що здійснюють експорт інноваційної продукції; зміцнювати інформаційно-інноваційний аспект діяльності закордонних представництв України. Щоб відповідати розвиненим країнам і тим, що розвиваються, де домінують закони економіки знань, українському керівництву варто зосередитися на оновленні освіти та науки, покращенні її фінансування, а також на об'єднанні зусиль суспільства для створення умов для зростання знаннєвої економіки.

З метою розвитку економіки, заснованої на знаннях, оновлення системи освіти та наукових досліджень повинно стати ключовим завданням України у XXI столітті. Це дозволить підняти

національний інтелектуальний потенціал на високий рівень та покращити міжнародну конкурентоспроможність країни. Переосмислення поточного стану та майбутнього освіти вимагає підходу, що вчить не просто передавати готові знання, але й розвивати в учнів уміння працювати з інформацією і відповідно до швидких змін у світі добувати нові знання. Цей підхід може відкрити шлях до навчання у дітей важливих навичок для успіху в динамічному, технологічно орієнтованому світі, адаптуючи освітні стратегії до методів, що забезпечують успіх у бізнесі та сучасному суспільстві. Важливими навичками, які повинні бути в центрі уваги, є критичне мислення, здатність вирішувати проблеми, креативність, інноваційність, командна робота, інформаційна грамотність, а також здатність до навчання.

У сучасному світі система вищої освіти, що адекватно відповідає потребам сьогодення, є критичним фактором підвищення якості людського капіталу, каталізатором інновацій та основою для прискореного економічного та соціального прогресу. Оновлення української системи вищої освіти з урахуванням світових трендів та ширшого соціально-економічного контексту є ключем до ефективного виконання цих критичних функцій, важливість яких для соціально-економічної динаміки та цивілізаційного розвитку України не можна недооцінити.

Ще до початку війни в Україні розпочався процес цифровізації в освітніх закладах, який охопив документообіг та навчально-методичне забезпечення, що згодом призвело до активного впровадження сучасних технологій і створення електронних бібліотек [12]. На горизонті – перетворення освітньої системи за допомогою проекту «Мрія», який має на меті створити персоналізований освітній шлях для кожної дитини з навчальним контентом, орієнтованим на індивідуальні інтереси і здібності, та зручними інструментами для батьків і вчителів з метою зменшення бюрократії [14]. Основна мета трансформації полягає в забезпеченні рівного доступу до освіти для всіх громадян незалежно від їхнього місця проживання та створенні умов для професійного розвитку педагогів.

Донедавна спостерігалася помітна динаміка у сфері освіти, яка включала зміни у кількості освітніх закладів та учнівсько-студентського контингенту, розширення спектру спеціальностей вищої освіти, а також зміщення на ринку праці, що стимулювалось розвитком цифрових технологій. Українська педагогічна наука та освітні інституції сформували значний інноваційний ресурс, особливо через велику кількість наукових робіт, монографій, дисертацій та інших видань на актуальні теми освіти. Ця багата науково-методична основа є джерелом для подальших досліджень і введення освітніх нововведень, а також для розробки сучасних навчальних технологій.

У переддень повномасштабної агресії росії проти України Кабінет Міністрів України ухвалив Стратегію розвитку вищої освіти на 2022-2032 роки (23 лютого 2022 р., Розпорядження № 286-р),

в якій були виявлені основні перешкоди розвитку галузі та запропоновані рішення для їх подолання на десятиліття вперед [15]. Значні виклики включали обмежене фінансування, неефективність управління, закритість навчальних закладів, проблеми з корупцією та академічною доброчесністю, обмежений доступ до якісної освіти та відсутність готовності до європейської інтеграції. Такий самий стан української освіти прослідковується також і в оцінюваннях міжнародної спільноти.

Варто зазначити, що в освітньому процесі 2023/24 року основну увагу приділено таким аспектам [14, 16]: продовження реформи освіти відповідно до концепції «Нова українська школа» через введення у 6-х класах нових стандартів базової середньої освіти; ліквідація освітніх прогалів, спричинених спочатку довготривалими карантинними обмеженнями, а пізніше – військовим вторгненням росії; зміцнення національно-патріотичного виховання і громадянської свідомості, вдосконалення навичок критичного сприйняття інформації у воєнний час; освітні програми з особливої безпеки; психологічна підтримка усіх учасників навчального процесу. Ці завдання в умовах триваючої війни набувають особливої актуальності та вимагають негайного вирішення.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Освітня система в Україні відіграє вирішальну роль у формуванні економіки та соціальної структури країни, ефективно використовуючи значний спектр ресурсів. Вона є складною мережею, що включає освітні заклади, наукові центри, адміністративні структури та інші елементи, кожен з яких робить свій внесок у культурне та інтелектуальне збагачення суспільства. Освіта служить основою для розвитку держав, культури народів та громад, вона є каталізатором для економічного прогресу й інновацій. У сучасному світі освіта набуває все більшого значення як основний фактор економіки знань, відіграючи ключову роль у соціально-економічному розвитку та інтеграції суспільства в глобальні процеси.

Зростаюче значення освіти у сучасних умовах підкреслює її роль як невід'ємної частини соціально-економічного розвитку. Інвестиції в освіту сприяють підвищенню кваліфікації робочої сили, розвитку інноваційного потенціалу країни та зміцненню соціальної згоди. Визнання економічної значущості освіти, її оптимізація та адаптація до потреб ринку праці є важливими кроками до подолання розриву між очікуваннями суспільства та можливостями освітньої сфери.

Українська освітня система стоїть перед викликами сучасності, що вимагає її невідкладного оновлення та модернізації. Це не лише про впровадження новітніх технологій чи розширення доступу до якісної освіти, але й про глибше переосмислення освітніх цінностей, методів навчання та взаємодії зі студентами. Навчальний процес має стати більш гнучким, адаптивним до потреб учнів, сприяючи розвитку критичного мислення, креативності та інших навичок, необхідних для успіху в сучасному світі.

Стратегічний розвиток освіти в Україні має включати забезпечення доступності та якості освітніх послуг, впровадження інноваційних програм та підходів, а також підтримку неперервного навчання. Важливим аспектом є також міжнародна інтеграція та співпраця, що дозволить Україні взаємодіяти з глобальною освітньою спільнотою, обмінюватися досвідом та найкращими практиками.

Таким чином, інновації у сфері освіти відіграють ключову роль у формуванні економіки знань та забезпеченні сталого соціально-економічного розвитку України. Переосмислення освітніх стратегій та адаптація до потреб сучасного суспільства дозволить Україні підвищити рівень

національного інтелектуального потенціалу, зміцнити міжнародну позицію та впевнено крокувати шляхом інноваційного розвитку.

Подальші дослідження можуть зосередитись на аналізі ефективності інноваційних освітніх програм у контексті їх впливу на формування критичного мислення та креативності серед студентів. Цікавим напрямом буде детальне вивчення міжнародного досвіду інтеграції освітніх систем у глобальну економіку знань з метою виявлення найефективніших практик для України. Також актуальним залишається дослідження впливу цифровізації освіти на доступність та якість навчального процесу, особливо в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови.

Література.

1. **Беляєва О.П.** Удосконалення сучасних механізмів управління фаховою передвищою освітою через підготовку менеджерів освіти. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління.* 2018. Випуск 1 (8). С. 427-436. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3532932>.
2. **Біль М.М.** Наглядні ради у структурі професійно-технічної освіти: огляд існуючих практик в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* 2021. Випуск 4 (31). С. 99-105. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.31-16>.
3. **Грушевич О., Сорочак О., Панікхник О., Попадунетс Н., Білик Р., Химич І., Язіна В.** Competitiveness of Higher Education System as a Sector of Economy: Conceptual Model of Analysis with Application to Ukraine. *Intelligent Human Systems Integration 2020.* 2020. Vol. 1131. P. 439-445. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-39512-4_69.
4. **Жеребило І.В.** Інституційно-правове забезпечення регулювання системи освіти в Україні в умовах реформи публічних фінансів. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка.* 2019. № 2. С. 138-143. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2019.2-19>.
5. **Іваницька О., Панченко А., Панченко Г.** Соціальна відповідальність вищого навчального закладу України та основні умови її дотримання. *Педагогічний процес: теорія і практика.* 2017. Випуск 4. С. 40-44.
6. **Крупка М.І., Гринькевич О.С., Сас С.П.** Економічна ефективність університетів України у контексті інноваційності фінансового менеджменту. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики.* 2020. Випуск 1 (32). С. 470-582. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v1i32.200659>.
7. **Паска О.В.** Львівщина як освітній центр: передумови та напрями розвитку. *Регіональна економіка.* 2020. № 3 (97). С. 46-56. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2020-3-5>.
8. **Panchyshyn S., Hrynkovich O., Marets O., Demchyshak N., Popadynets N.** Simulation of tuition fees incompetiveness management of higher education institutions (case of Ukraine's universities). *The Bulletin the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.* 2020. Vol. 5(387). P. 161-169. DOI: <https://doi.org/10.32014/2020.2518-1467.155>.
9. **Попадунець Н.М., Журавель Ю.В., Панухник О.В.** Система забезпечення якості освіти шляхом державного регулювання діяльності закладів вищої освіти. *Економічні горизонти.* 2019. № 3 (10). С. 43-53. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(10\).2019.212806](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(10).2019.212806).
10. **Попадунець Н.М., Журавель Ю.В., Панухник О.В.** Особливості ліцензування в діяльності вищих навчальних закладів. *Економічні горизонти.* 2019. № 1 (8). С. 123-130. DOI: [https://doi.org/10.31499/26165236.1\(8\).2019.212805](https://doi.org/10.31499/26165236.1(8).2019.212805).
11. **Королюк С.В.** Особливості громадсько-державного управління в діяльності сучасної школи. *Теорія та методика управління освітою.* 2010. № 3. С. 1-13.
12. **Бутенка А., Єременко О., Стукало Н.** Доповідь про якість вищої освіти в Україні, її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства у 2022 році. Київ: НАЗЯВО, 2023. 59 с.
13. Проект «Плану відновлення України». Матеріали робочої групи «Освіта і наука». 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/education-and-science.pdf>.
14. Виклик для освіти. Як війна змінила систему навчання в Україні. URL: <https://novadoba.com.ua/403870-vyklyk-dlya-osvity-yak-vijna-zminyala-systemu-navchannya-v-ukrayini.html>.
15. Розпорядження КМУ «Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки» № 286 р від 23.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>.
16. **Шкарлета С.М.** Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проектна діяльність: науково-методичний збірник. Київ-Чернівці: «Букрек». 2022. 140 с.

References.

1. **Bieliava, O.P.** (2018). «Improvement of modern management mechanisms of vocational pre-higher education through the training of education managers». *Visnyk Natsional'noho universytetu tsyvil'noho zakhystu Ukrainy. Seriya: Derzhavne upravlinnia.* Issue 1 (8). pp. 427-436. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3532932>.
2. **Bil', M.M.** (2021). «Supervisory boards in the structure of vocational education: a review of existing practices in Ukraine». *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia.* Issue 4 (31). pp. 99-105. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.31-16>.
3. **Hrynkovich, O., Sorochak, O., Panukhnyk, O., Popadynets, N., Bilyk, R., Khymych, I., Yazina, V.** (2020). «Competitiveness of Higher Education System as a Sector of Economy: Conceptual Model of Analysis with Application to Ukraine». *Intelligent Human Systems Integration 2020.* Vol. 1131. pp. 439-445. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-39512-4_69.
4. **Zherebylo, I.V.** (2019). «Institutional and legal support for the regulation of the education system in Ukraine under the conditions of public finance reform». *Visnyk Sums'koho derzhavnoho universytetu. Seriya Ekonomika.* № 2. pp. 138-143. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2019.2-19>.
5. **Ivanyts'ka, O., Panchenko, A., Panchenko, H.** (2017). «Social responsibility of the higher educational institution of Ukraine and the main conditions for its compliance». *Pedahohichnyj protses: teoriia i praktyka.* Issue 4. pp. 40-44.

6. *Krupka, M.I., Hryn'kevych, O.S., Sas, S.P.* (2020). «Economic efficiency of Ukrainian universities in the context of financial management innovation». *Finansovo-kredytna diial'nist': problemy teorii ta praktyky*. Issue 1 (32). pp. 470-582. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i32.200659>.
7. *Paska, O.V.* (2020). «Lviv region as an educational center: prerequisites and directions of development». *Rehional'na ekonomika*. № 3 (97). pp. 46-56. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2020-3-5>.
8. *Panchyshyn, S., Hryn'kevych, O., Marets, O., Demchyshak, N., Popadynets, N.* (2020). «Simulation of tuition fees in-competence management of higher education institutions (case of Ukraine's universities)». *The Bulletin the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan*. Vol. 5(387). pp. 161-169. DOI: <https://doi.org/10.32014/2020.2518-1467.155>.
9. *Popadynets', N.M., Zhuravel', Yu.V., Panukhnyk, O.V.* (2019). «The system of ensuring the quality of education through state regulation of the activities of higher education institutions». *Ekonomichni horyzonty*. № 3 (10). pp. 43-53. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(10\).2019.212806](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(10).2019.212806).
10. *Popadynets', N.M., Zhuravel', Yu.V., Panukhnyk, O.V.* (2019). «Peculiarities of licensing in the activities of higher educational institutions». *Ekonomichni horyzonty*. № 1 (8). pp. 123-130. DOI: [https://doi.org/10.31499/26165236.1\(8\).2019.212805](https://doi.org/10.31499/26165236.1(8).2019.212805).
11. *Koroliuk, S.V.* (2010). «Peculiarities of public-state administration in the activity of a modern school». *Teoriia ta metodyka upravlinnia osvitoiu*. № 3. pp. 1-13.
12. *Butenka, A., Yeremenko, O., Stukalo, N.* (2023). *Dopovid' pro iakist' vyschoi osvity v Ukraini, ii vidpovidnist' zavdanniam staloho innovatsijnogo rozvytku suspil'stva u 2022 rotsi*. [Report on the quality of higher education in Ukraine, its compliance with the tasks of sustainable innovative development of society in 2022]. Natsional'ne ahentstvo iz zabezpechennia iakosti vyschoi osvity. Kyiv. Ukraine.
13. Proekt «Planu vidnovlennia Ukrainy». Materialy robochoi hrupy «Osvita i nauka». (2022). [Draft "Ukraine Recovery Plan". Materials of the working group "Education and Science"]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/education-and-science.pdf>.
14. Vyklyk dlia osvity. Yak vijna zminyla systemu navchannia v Ukraini. [Challenge for education. How the war changed the education system in Ukraine]. Available at: <https://novadoba.com.ua/403870-vyklyk-dlya-osvity-yak-vijna-zminyla-systemu-navchannya-v-ukrayini.html>.
15. Rozporiadzhennia KМУ «Pro skhvalennia Stratehii rozvytku vyschoi osvity v Ukraini na 2022-2032 roky». (2022). [Order of the CMU "On the Approval of the Strategy for the Development of Higher Education in Ukraine for 2022-2032"]. № 286 r dated February 23, 2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>.
16. *Shkarleta, S.M.* (2022). *Osvita Ukrainy v umovakh voiennoho stanu. Innovatsijna ta proiektna diial'nist'*. [Education of Ukraine under martial law. Innovative and project activity: scientific and methodical collection. Kyiv-Chernivtsi "Bukrek"]. «Bukrek». Kyiv-Chernivtsi. Ukraine.

Abstract.

Gao Y., Zhuravel Y., Ozemblovska I. Modern definitions of the depressive territories and the criteria of their definition.

In the current conditions of globalization, rapid development of scientific and technological progress, and information technologies, the role of education as a primary factor of socio-economic development is becoming increasingly significant. Education contributes to the formation of a qualified labor potential, which is a critical element of the national economic system. It serves as a basis for preparing professionals who are not only able to adapt to rapidly changing work conditions but also actively influence the innovative development of economic sectors, scientific research, and the introduction of cutting-edge technologies. This article aims to justify the significance of education in the processes of social and economic dynamics, as well as to identify and substantiate the key trends and opportunities for increasing its impact as an essential element of the innovative capacity of Ukrainian society. The article investigates the education system in Ukraine as a critical factor in the development of the economy and society, focusing on its comprehensive impact on the cultural and spiritual development of the nation. It has been established that the quality of the educational process directly affects the well-being of people and contributes to rapid socio-economic development. The importance of human capital in the conditions of forming a new economy and the necessity of adapting education to the current needs of the labor market and society have been substantiated. The role of education in ensuring national competitiveness and integration into global development processes has been characterized. Ways to optimize the educational system to bridge the existing gaps between the production potential and the demands of the modern economy have been proposed. It has been proven that investments in education are crucial for stimulating innovative development, enhancing the qualifications of the workforce, and strengthening social harmony. The necessity of updating educational programs and teaching methods to prepare professionals capable of critical thinking, creativity, and innovative activity has also been highlighted. The research results emphasize the relevance of further development of education in Ukraine as a foundation for forming the intellectual potential of the country and its successful socio-economic progress. Considering the challenges of modernity, the educational system must be able to adapt to changes quickly, ensuring high-quality education and the development of critical thinking and creativity among students.

Keywords: education, education system, management of the educational process, state regulation, competitiveness, socio-economic development.

Стаття надійшла до редакції 25.12.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Гао Ю., Журавель Ю.В., Озембловська І.С. Роль освіти у соціально-економічних процесах розвитку країни. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. № 1. С. 66-71.

Gao Y., Zhuravel Y., Ozemblovska I. Modern definitions of the depressive territories and the criteria of their definition. Actual problems of innovative economy and law. 2024. No. 1, pp. 66-71.

